

nad 1000 gld. za take svete namene. Kar pa človeka še bolj veseli, je to, da so se ravno mladi kmetje te reči poprijeli. Tako pripoveduje Radgončan. Iz Negove poročajo: „Negovčani še posebno niso pozabili na Boga in na Marijo, patrono njihove cerkvice. Dokaz je to, da so v zadnjem času veliko storili, veliko darovali, vso cerkvice in farovž prenovili. V teku leta je dobila tudi farna cerkva, skoro bi rekel, svojo podružnico, prekrasno kapelo, blagoslovljeno v čast Materi Božji Lurški“. Kar ta dva naznanjata, to razveseli človeka, žalost pa prime, ko vidi pri nas, da se skoro nič ne stori Bogu na čast. Popraviti smo dali cerkvo sv. Jakoba, pri plačilih se pa kaže, da ne priložijo eni ničesar zavolj medsebojnega sovrašstva. Kaj, zavoljo združbe, ki je med obojimi Kalobčanami na tej in oni strani, bi ne darovali pri „ofru“ za prenovljene oltarje, še par novčičev ne? Res pokvarjenega srca mora biti človek, ki se pridusi, da ne bo dal krajcarja za sv. Jakoba cerkvo zato, ker je bil razžaljen od okoličanov sv. Jakoba. Cerkva je lastnina cele fare in cela fara naj skrbi za njo. Pri sv. meši ste tudi vsi zbrani v njej. Kako pa molite v Očenaši, naj vam Bog odpusti vaše grehe, če vi ne odpustite Št. Jakobčanom? Slab kristjan, ki premišljuje toliko ljubezen Jezusovo pri sv. meši, kjer se daruje in moli in prosi odpuščenja svojim sovražnikom, t. j. grešnikom, sam pa ne požré nobene grenke, in se da od duha nekrščanske ljubezni tako daleč zvoditi, da ne mara v božjo čast niti krajcarja ne darovati. Mogoče, da se še pa bo lepi zgled iz Radgone in Negove prijel Kalobčanov. Za Boga se mili le reven krajcarček stresti, za neko Graško društvo pa imajo kar stotake. V tem se je že na glas eden kmet jokal, kam je prišel, ker je po prigovarjanji nekoga pristopil. Pravi: 100 gld. so mu brž odtegnili, 70 gld. je že plačal in zdaj je še 50 gld. več dolžen, ko so mu posodili. Neprevidnost tako obilo jude rediti!

Iz Sentjurja. (Božičnice.) V slovenskih in nemških časnikih sem bral zanimive novice o dobrih ljudeh. Za božičnico kupujejo otrokom potrebnih reči; obleke, obutala, tudi za želodec kaj. Pri nas je tudi veliko sirot in dobrotljivi možje in žene bi gotovo radovoljno posegli v žepo in v kamrico, da bi se postreglo sirotkam, bodi-si, da bi kupili ali darovali iz zaloge. Pričakovati je tudi, da bi rokodelci iz krščanske ljubezni ceneje delali, kar bi se pri njih naročilo. Plačilo pri Bogu in veselje, ki ga bojo mali revčki očitno občutili, jim bo njih trud stokrat povrnilo.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Cesarska rodbina je bila o božiči to leto v gradu Miramar pri Trstu

ali svitli cesar vrne se dnes že zopet na Dunaj. — Grof Taaffe pogaja se z Nemci zato, da se vrnejo njih poslanci sopen v dež. zbor v Pragi. Nam se zdi, da je to preveč časti za te kujavce, katerim ni nobene krivice. To pač ne bode krivica, če želé — Čehi biti njih bratje, ne pa — hlapci, kakor je bilo to doslej. — Drž. zbor ima počitnice brž do dne 20. januarija, vlada pa od njega pravico do drž. blagajnic do konca marcija. Liberalna stranka ji je v drž. zboru njo odrekla, vendar pa ji v tem ni bila prav resnica in je v obče smešno, kar počenja v novi dobi liberalna, nemška gospôda. — Ni resnica, da se snide štaj. dež. zbor po novem letu na novo in je torej dež. poslancem že potekla doba šestih let ter dobimo v spomladi nove volitve. Treba bode rodoljubom že skraja gledati na to, da se slov. Štajar pokaže slovensk na vse strani. — Nemški konservativci so si v Hartberskem okraji soglasno izvolili g. Fr. Hagenhofer-ja na mesto kneza Liechtenstein-a za drž. poslanca. — Mestni zastop v Beljaku je preklical svojo zaupnico vodji liberalnih Nemcev, pl. Plener-ju ter pravi, da je še v njem, g. Plener-ji, premalo „nemškega ognja.“ Smešni pritlikovci so vam to! — Kaj da premore učitelj, če je nemškutar, vidi se na Koroškem. Bukvice družbe sv. Cirila in Metoda mora tam uboga deca, ako jih ji kdo da v roke, raztrgati. Tako hoče vsaj nek gospodič v Kotmari vesi! — V Ljubljani je tovarna A. Krisper ustavila delo in sicer zato, ker so ji naložili preveč davkov. Blizo 30 delalcev pride s tem ob delo in torej tudi ob jelo. — Kranjski „lehrerverein“ umira in z njim umrje tudi njegovo glasilo. Čem prej pa se to zgodi, tem bolje. — Kolikor se sliši, bode v Gorici že vendar-le o novem letu konec med Slovenci in je za to že v resnici zadnji čas, ako nočemo, da se smešimo pred svetom. — Za Primorje imenovan je nov dež. šolski nadzornik g. Lešanovsky, doslej na c. kr. gimnaziji v Pazinu. Nihče si ne obeta veliko od njega, vendar pa se sodi, da ne bode lahon. — Novi župan Trsta je bil te dni pri svitlem cesarji ter je izrekel, kakor je bilo to doslej v navadi, da je mesto popolnem udano cesarstvu. To je prav, ali naj mesto pokaže poslej to tudi v dejanji! — Iz Reke se poroča, da se v tamošnji drž. tovarni za smodke ne dela več v toliki meri, kakor poprej. Krivo je tega bojda to, da tamošnje smodke niso več take, kakor so bile, — dobre. Kje je pač uzrok za to? — V novem mestnem zastopu v Zagrebu ima le dva glasa večine hrv. rodoljuba stranka; to ni veliko, ako se pomisli, da viece vlada z madjaronsko stranko. — Na Ogerskem nahaja se vendar-le še nekaj mož, ki jim ni mar za „Kossuthovanje,“ več kakor dvomljivo pa je, ako še njih beseda obvelja. Preveč in predolgo so gledali Madjarom skozi prste, sedaj bode skorej

že prepozno jim kazati na c. kr. „orla“. — V Budapesti je zgorelo nemško gledališče in je to Madjarom brž ljubo.

Vunanje države. V torek so bili vsi kardinali pri sv. Očetu v Rimu in so se le-ta v svojem govoru do njih britko pritožili čez italijansko vlado, ki krati, kjer le more, pravico sv. Očeta in kat. cerkve. — Po Italiji je več mest, v katerih veje republikanska sapa, tako posebno po Romagni. Vlada zato sedaj razpušča njih obč. zastope, ali njim bode težko kos. — Konservativci se v Franciji ne morejo zjediniti in bode, kakor se kaže, koj troje klubov v drž. zboru. Predsednik republike, Sadit-Carnot je vžbolel, pravi se, da za hripo. — V Belgiji je samo 130.000 vojakov in sedaj se zdi vladi, da jih je premalo, vendar pa nategne njih število samo za 15.000. — Gladstone, vodja anglijskih liberalcev, obžaljuje, da se sme po drž. postavi ločiti zakon, češ, da izpodkopava to srečo rodbin. Gola resnica je to, toda kaj pomaga beseda, če pa ni dejanja! — Judje so v Nemčiji ljudje, ki jih trpé povsod, samo v vrsti častnikov ne. Vsled tega je pri njih pa sedaj veliko jeze. No ta se poleže. — Vojaško brodarstvo si množi Rusija sedaj ob Črnem in Baltiškem morji; ladije izdeluje pa domača tovarna. — Bolgarija ima prihodnje leto za 18 milj. več stroškov, kakor pa prihodkov. To je veliko za tako malo državo. — Prijateljstvo turskega sultana do nemške ces. rodbine je jako veliko, ako sodi človek po darilih, ki jih ji je poslal za božič. — Govorica, da se misli grški kralj odpovedati svoji časti, neki ni resnična. — V Afriki je sedaj neko pomirje in kralj Menelik je že blizo gospod čez celo Abisinijo. — V južni Ameriki se mlada republika v Braziliji ne čuti posebno srečne. Skorej v vseh deželah se ji ustavlja ljudstvo in še celo vojaki niso več za-njo. Izmed držav še je ni nobena pripoznala. — V „zjedinjenih državah“ severne Amerike izumira rod Indijancev in jih je le še 262.620 vseh skupaj.

Za poduk in kratek čas.

Škofija in nadduhovnija Ptujška.

(Dalje.)

Smrt blagega nadvojvode Karola je župnika Kobelja zelo potrla; k temu se je bil še prehladil in huda pljučnica ga je položila na boleno posteljo. Na smrt bolen dal je sebi in vsej svoji rodbini napraviti v cerkvi grobni spominček z napisom:

„Admodum Reverendus in Christo Dominus Sebastianus Kobelius, Styriae inferioris Commissarius et Parochus Pettoviensis sibi et toti suae familiae hoc monumentum ad perpe-

tuam memoriam erigi curavit. Anno domini 1590.“¹⁾

Pa zopet je okreval in živel še precej let, kar razvidimo ne le iz prejemnic, s katerimi je l. 1593., 1594., 1595., 1596., in 1597. minoritom v Ptuji potrjeval, da so mu od nekaterih njemu podložnih zemljišč odrajtali letni davek²⁾, temveč tudi iz drugih še važnejših listin.

L. 1592. je vsled ukaza nadvojvode Ernsta, ki je mesto nedoletnega Ferdinanda nekaj časa vladal, nadškof Solnograški naročil Sekovskemu škofu Martinu, naj obiše in pregleda vse samostane in duhovnije ter vladi poroča, so se li povsod izvršili njeni ukazi. Vsled tega se je spremljan od višjega duhovnika na Štajerskem in župnika v Gradweinu in Gradci, Andreja Poyrerja in vladnega svetovalca Adama Vischerja podal l. 1593. na spodnje Štajersko. V Ptuji je birmal tri dni in pridgal s toliko gorečnostjo, da jih je mnogo za katoliško vero pridobil.³⁾

Dne 28. aprila l. 1595. umrl je v Ptuji večletni grajski poveljnik Jurij Wazler pl. Calaus, svetovalec in komornik nadvojvode Karola. Pokopan je v mestni cerkvi, kjer ima lep grobni spominček. Na njem se vidi vitez v oklepu, držeč zastavo v roki in grb. Napis po robu se glasi: „Hie. ligt. begraben. der. edl. vnd. gestreng. Herr. Georg. von Calas. genannt. Wazler. Fr. ds. Erzherzog. Carls. zv. Oesterreich. gewester. Rath. Calmerer. vnd. Hauptmann. al da. zv. Pettav. der gestorven ist. den 28. Aprili. in 1595. Jar.“

Istege leta (1595) je vlado na Štajerskem prevzel Ferdinand, dasi je bil še le 16 let star. Še mnogo bolj vnet za katoliško cerkev, kakor oče njegov Karol — nikakor ni mislil dovoliti, da bi se v njegovih deželah šopirila krivovera, ampak je hotel imeti vsespovsodi edinost v verskih zadevah. Zato je v zaupanji na božjo pomoč in na Marijino priprošnjo izdal dne 13. sept. l. 1598. velevažen ukaz, da se morajo vsi predikanti v 14 dneh iz Gradca in iz vseh mest v njegovih deželah pobrati. Ker so protestanti ugovarjali, je Ferdinand čez 10 dni njih nepokorščino ostro pograjal in dani ukaz ponovil. Vse to je protestante grozno razkačilo. Sem ter tje so katoličane na cesti z blatom ometavali, jim okna pobijali in ravsajali, kakor bi bili besni, — a Ferdinand se ni dal spla-

¹⁾ Neves Archiv, 1829, str. 680. — Iz te nagrobnice so nekateri sklepali, da je Kobelj bil Ptujčan in da je omenjenega leta umrl v Ptuji.

²⁾ Andrej Peyrer od l. 1586. naslednik Petr. Muhiča v višjem duhovenstvu je dne 14. apr. rezigniral na župnijo v Gradweinu, l. 1596. pa še na Graško ter je odšel za župnika v Bruck.

³⁾ Zapisnik škofa Martina v Gradci. Iz tega zapisnika je razvidno, da je škof Martin l. 1593. birmal v Ptuji pri Veliki nedelji, v Ljutomeru, pri sv. Lenartu v Slov. gor., v Mariboru, pri sv. Juriji pri Svičini in pri sv. Križu višje Maribora. Slednji dve cerkvi je takrat tudi posvetil, pri Veliki nedelji in v Ljutomeru pa dva altarja.